

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. Z. P.**, bytom C. X., S., zastúpený advokátom Mgr. M. U., T. X., Z., proti žalovanému: **A. S., spol. s r.o.**, N., Z., IČO: X., zastúpený advokátkou JUDr. Z. V., S., Z., **o zaplatenie 2 380 000,--Sk s prísl.** na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. septembra 2007 č.k. 40 Cbs 27/03-193, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11. septembra 2007 č.k. 40 Cbs 27/03-193 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. novembra 2007 č.k. 40 Cbs 27/03-200 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 2 181 000,--Sk a úroky z omeškania z priznanej istiny vo výške 16 % od 12.03.2003 až do zaplatenia a náhradu trov konania 141 583,--Sk na účet právneho zástupcu žalobcu. Vo zvyšku uplatneného návrhu žalobu zamietol.

V odôvodnení rozsudku súd prvého stupňa uviedol, že žalobca si uplatnil návrhom dňa 12.03.2003 právo na zaplatenie 2 380 000,--Sk s 18 % úrokom z omeškania titulom vrátenia bezdôvodného obohatenia, keď v rozhodnom období vkladal do spoločnosti žalovaného návratné finančné prostriedky v sume 1 000 000,--Sk dňa 01.12.1994, 180 000,--Sk dňa 30.09.1997, 400 000,--Sk dňa 26.11.1998, 300 000,--Sk dňa 11.11.1998 a 500 000,--Sk dňa 18.12.1998, celkom vložil spoločnosti 2 380 000,--Sk. Poskytnuté finančné prostriedky boli spoločnosťou prijaté a riadne zúčtované. Neboli použité na

zvýšenie jeho obchodného podielu ako spoločníka v spoločnosti žalovaného. Žalobcov vklad na základnom imaní spoločnosti bol 70 000,--Sk a tento obchodný podiel žalobca previedol zmluvou dňa 01.06.2001 na ďalších spoločníkov spoločnosti P. J. a J. B.. Dňa 09.04.2002 skončil žalobca pracovný pomer v spoločnosti žalovaného a požiadal o vrátenie finančných prostriedkov. Súd prvého stupňa pojednával a rozhodol v neprítomnosti právnej zástupkyne žalovaného, ktorá svoju neprítomnosť ospravedlnila z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti a žalovaný žiadal pred pojednávaním vec odročiť z dôvodu úvahy ustanoviť nového právneho zástupcu. Súd prvého stupňa dôvody na odročenie pojednávania nevzhladol tak závažnými, aby pojednávanie odročil z dôvodu, že žalovaný prevzal predvolanie na pojednávania dňa 19.07.2007 na pojednávací deň 11.09.2007, o dlhodobej práceneschopnosti svojej právnej zástupkyne vedel a mal dostatok času ustanoviť si nového právneho zástupcu, predkladal nové dôkazy, návrhy na vykonanie dokazovania na svoje tvrdenia. Súd prvého stupňa na odstránenie rozporov tvrdení účastníkov, či žalobca podpísal výdavkový pokladničný doklad č. 152 a č. 153 zo dňa 31.05.2001 ustanovil znalca z odboru písomznanectva, ktorý zistil, že pravosť podpisu žalobcu na doklade č. 152 a nepravý podpis na výdavkovom pokladničnom doklade č. 153. Súd prvého stupňa ďalej v odôvodnení uviedol, že potom ako žalobca prestal byť spoločníkom spoločnosti žalovaného a prestal v spoločnosti pracovať, vzniklo mu právo na vrátenie jeho finančných prostriedkov, ktoré spoločnosť žalovaného používala na zabezpečenie chodu spoločnosti. Pokiaľ mu ich nevrátila, na úkor žalobcu sa bezdôvodne obohatila. Žalobca vložil finančné prostriedky vo výške 3 680 000,--Sk, vybral 499 000,--Sk a prevzal podľa pokladničného výdavkového dokladu č. 152 sumu 1 000 000,--Sk, vzniklo mu preto právo na vrátenie sumy 2 181 000,--Sk.

O trovách konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 3 O.s.p. tak, že ich náhradu priznal žalobcovi ako úspešnému v konaní proti žalovanému.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný, navrhol rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. V odvolaní uviedol, že boli obmedzené práva žalovaného predkladať nové dôkazy, keď mu nebolo umožnené predložiť znalecký posudok znalca A. D., ktorý si nechal vo veci vypracovať a na pojednávaní dňa 11.09.2007 žiadal vykonať dokazovanie výsluchom tohto znalca a znaleckým posudkom. Ďalej namietol, že súd prvého stupňa znemožnil prístup k súdu tým, že dňa 10.05.2007 doručil právnej zástupkyňi znalecký posudok znalkyne Mgr. Ľ. M. s výzvou na vyjadrenie v lehote 10 dní a dňa 13.05.2007 sa právna zástupkyňa podrobila vážnej operácii a následne ďalším a liečeniam, ktoré v súčasnosti pretrvávajú. Taktiež nedostatočne súd vypočul žalovaného

k podmienkam konania a nepoučil ho o možnostiach obrany. V odvolaní namieta znalecký posudok ustanovenej znalkyne s odvolaním sa na chýbajúce základné odborné kritériá a jeho nezrozumiteľnosť. Ďalej v ňom namieta posudzovanie vertikálnych iniciálov, posudzovanie koncového slučkového obratu podpisu, netypickosťou tlaku, rozdiely v sklone, šírke rozovretia a poukazuje na posudok znalca A. D., ktorý má k dispozícii od 01.11.2007 a pre hospitalizáciu právnej zástupkyne a nefunkčnosti jej kancelárie ho v čase rozhodovania súdu prvého stupňa nemohol predložiť. Žalovaný namieta protokoláciu zápisnice z pojednávania, keď nie je v zápisnici protokolácia jeho žiadosti o vypočutie znalca D. a znalkyne M. a tvrdenie žalovaného, že sa nemôže k posudku A. D. dostať pre práceneschopnosť jeho právnej zástupkyne. Navrhuje vykonať dokazovanie kontrolným znaleckým dokazovaním aj v účtovníctve a vyjadril nepochopenie skrátenia priznanej čiastky žalobcovi. Namieta rozhodnutie o náhrade trov konania ako navýšené, nezodpovedajúce zákonnej úprave. Taktiež namieta priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov žalobcu, keď tento má nehnuteľný majetok patriaci do BSM.

Žalobca navrhol rozsudok súdu prvého stupňa potvrdiť z jeho správnych dôvodov. Námietky žalovaného uvedené v odvolaní považuje za účelové a nedôvodné. Nemožno súhlasiť s názorom žalovaného o odopretí ústavného práva na predloženie dôkazov na preukázanie jeho tvrdení, keď v konaní boli zachované všetky procesné lehoty a termín pojednávania bol dostatočne v predstihu účastníkom oznámený. Pri výklade uvedenom žalovaným by súdne konanie bolo paralyzované. Vo vyjadrení ďalej poukazuje na nesplnenú povinnosť advokátky v zmysle ust. § 17 ods. 1 zákona o advokácii urobiť vhodné opatrenia, keď nastala na jej strane prekážka pri výkone advokácie, t.j. určiť svojho zástupcu a informovať o tom klienta, prípadne komoru.

Uznesením zo dňa 17.09.2007 č.k. 40 Cbs 27/2003-200 súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť trovy štátu spojené s vypracovaním znaleckého posudku vo výške 11 000,--Sk na účet súdu prvého stupňa v lehote 3 dní. V odôvodnení uviedol, že žalovanému bola v priebehu konania uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy znaleckého dokazovania vo výške 10 000,--Sk, ktorý preddavok žalovaný zložil dňa 15.07.2005. Znalkyňa po vypracovaní znaleckého posudku vyúčtovala odmenu a vzniknuté náklady vo výške 21 000,--Sk, súd prvého stupňa uznesením zo dňa 17.07.2007 priznal znalkyni vyúčtované znalečné a to zo zloženej zálohy 10 000,--Sk a 11 000,--Sk z rozpočtových prostriedkov. Ďalej uviedol, že vzhľadom na neúspech žalovaného

v konaní uložil povinnosť zaplatiť zostatok znalečného ako trov, ktoré vznikli štátu vo výške 11 000,--Sk žalovanému v zmysle ust. § 148 O.s.p.

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie žalovaný, navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie. V odvolaní uviedol, že znalecké dokazovanie nenavrhol vykonať v konaní a ani nezavinil potrebu takéhoto dokazovania. Ďalej poukázal na to, že v prípade zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie znovu sa bude rozhodovať o náhrade trov konania a v prípade jeho úspechu tieto bude znášať žalobca.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací /§ 10 ods. 2 O.s.p./ prejednal vec podľa ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a po prejednaní odvolania na pojednávaní podľa § 214 ods. 1 O.s.p. dospel k záveru, že odvolaniu žalovaného je potrebné vyhovieť.

Je potrebné uviesť a v odvolacom konaní na to poukázať, že žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom a jeho práva neboli v konaní na súde prvého stupňa žiadnym procesným pochybením súdu prvého stupňa dotknuté. Návrh žalobcu bol podaný na súd 12.03.2003, kedy začalo konanie vo veci samej a žalovaný na kvalifikované zastupovanie splnomocnil dňa 04.11.2003 právneho zástupcu JUDr. J. B., advokáta. Plná moc na zastupovanie bola vypovedaná ku dňu 28.02.2006 a dňom 23.03.2006 prevzala zastupovanie žalovaného terajšia právna zástupkyňa JUDr. Z. V.. Od 23.03.2006 bola advokátka žalovaného JUDr. Z. V. oprávnená a povinná predkladať a navrhovať nové dôkazy a vystupovať na obranu žalovaného. Podľa v rozsudku súdu prvého stupňa uvedených dátumovo konkrétnych udalostí, vyplývajúcich aj z obsahu súdneho spisu právna zástupkyňa aj s prihliadnutím na subjektívne ťažkosti nezavinené účastníkmi a súdom mala dostatok časového priestoru na vykonanie všetkých potrebných úkonov, na ktoré bola súdom vyzvaná (vyjadrenie sa k znaleckému posudku podanému znalkyňou ustanovenou v konaní súdom prvého stupňa, doplnenie dokazovania, návrhy na doplnenie dokazovania) alebo ktoré chcela v prospech žalovaného použiť. Subjektívne prekážky v zastupovaní žalovaného jeho právnu zástupkyňou nemôžu byť v príkrom rozpore s právom žalobcu na rýchle a spravodlivé prejednanie jeho veci, najmä v prípade ak je možné týmto predchádzať a zástupkyňa žalovaného takto nepostupovala. V prípade nemožnosti vykonávať advokátsku činnosť dlhodobo je povinnosť advokáta toto oznámiť klientovi za účelom zabezpečenia náhrady bez ohľadu na charakter prekážky vo výkone práce a nevyužívať túto prekážku na prípadné umelé predlžovanie sporu.

V konaní bolo preukázané listinnými dokladmi, a to príjmovými pokladničnými dokladmi zo dňa 01.12.1994, zo dňa 26.11.1997, zo dňa 30.09.1997, zo dňa 11.11.1998, zo dňa 18.12.1998 a účastníci túto skutočnosť nenamietli v konaní, že žalobca vložil do

pokladne osobne v hotovosti sumu 1 000 000,--Sk, sumu 400 000,--Sk, sumu 180 000,--Sk, sumu 300 000,--Sk a sumu 500 000,--Sk, spolu 2 380 000,--Sk. Účastníci sa v konaní rozchádzali v tvrdení titulu poskytnutia týchto finančných prostriedkov žalobcom. Žalobca tvrdil, že tieto finančné prostriedky boli poskytnuté ako pôžička (návrtný finančný vklad do spoločnosti) a toto tvrdenie vyplýva aj z údajov na príjmovom doklade zo dňa 1.12.1994, kde je uvedený účel vkladu „vklad spoločníka-pôžička“. Na ostatných dokladoch je uvedené len „vklad do firmy“. Po skončení pracovného pomeru žalobcu v spoločnosti žalovaného a prevedení obchodného podielu žalobcu na ostatných spoločníkov spoločnosti žalovaného listom zo dňa 30.10.2002 žiadal žalobca vrátenie vkladu – pôžičky, následne listom zo dňa 28.11.2002 žiadal vrátenie pôžičky v uplatnenej výške, na ktorý list reagoval žalovaný listom zo dňa 05.12.2002, že v prípade vkladov išlo o hotovostné vklady spoločníka a nie pôžička. Z obsahu predložených listinných dokladov ako aj konania žalovaného, keď časť poskytnutých finančných prostriedkov žalobcovi vrátil, mal odvolací súd za to, že žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke na uplatnenú sumu bez dohody o splatnosti pôžičky. Pokiaľ si dlžník a veriteľ nedohodnú lehotu splatnosti dlhu, má sa za to, že dlžník vráti dlh veriteľovi na požiadanie v primerane určenej lehote. Prvýkrát požiadal žalobca o vrátenie pôžičky listom zo dňa 30.10.2002, kedy však nepreukázal, že výzva na vrátenie pôžičky bola dlžníkovi doručená. Druhýkrát požiadal žalobca o vrátenie pôžičky listom zo dňa 28.11.2002, kedy preukázal doručenie výzvy listom žalovaného (odpovede na list) zo dňa 05.12.2002. Žalovaný pôžičku v lehote určenej vo výzve, t.j. do 10.12.2002 žalobcovi nezaplatil, preto sa dostal do omeškania so zaplatením dlhu. Súd prvého stupňa rozhodol o práve na úrok z omeškania žalobcu od 12.03.2003, t.j. od podania návrhu na súd, žalobca proti rozsudku súdu prvého stupňa nepodal odvolanie, preto sa odvolací súd pochybením súdu prvého stupňa pri rozhodnutí o počiatku doby omeškania nezaoberal. Pochybenie súvisí s kvalifikáciou predmetu sporu súdu prvého stupňa rozhodnutého titulom bezdôvodného obohatenia a odvolacieho súdu titulom vrátenia pôžičky. Aj v odvolacom konaní ostalo medzi účastníkmi sporné tvrdenie žalovaného, že finančné vklady žalobcu žalovaný tomuto vrátil a to dňa 31.05.2001 vo výške 1 000 000,--Sk, na preukázanie ktorej skutočnosti v konaní predložil výdavkový pokladničný doklad č. 152 a dňa 31.05.2001 vo výške 3 280 000,--Sk, na preukázanie ktorej skutočnosti predložil výdavkový pokladničný doklad č. 153 a tvrdenie žalobcu, že tieto peniaze neprevzal a výdavkové pokladničné doklady nepodpísal. Na odstránenie rozporu v tvrdení účastníkov súd prvého stupňa nariadil dokazovanie znalcom z odboru písomoznalectva, ktorého úlohou bolo zistiť, či výdavkové pokladničné doklady č. 152

a č. 153 podpísal žalobca. Zo záverov znaleckého posudku Mgr. Ľ. M. zistil, že podpis príjemcu na výdavkovom pokladničnom doklade č. 152 podpísal žalobca a č. 153 jednoznačne nepodpísal žalobca a je teda nepravý ako aj záver, že podpis na doklade č. 152 sa ukázal byť predlohou pre realizáciu podpisu na doklade č. 153. Na základe tohto znaleckého dokazovania mal súd zistené, že žalobca vložil do spoločnosti finančné prostriedky vo výške 3 680 000,--Sk, z účtu vybral ako sám uviedol 499 000,--Sk a podľa dôkazu predloženého žalovaným, dokladu č. 152 prevzal hotovosť vo výške 1 000 000,--Sk, vzniklo mu preto právo na zaplatenie zostatku vo výške 2 181 000,--Sk a v časti 199 000,--Sk súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd prvého stupňa nevykonal dokazovanie obsahom predloženého znaleckého posudku PhDr. R. J., preto námietka žalovaného o ovplyvnení rozhodnutia súdu v tomto smere nie je dôvodná. V odvolacom konaní žalovaný predložil znalecký posudok znalca A. D., na ktorý poukázal v konaní na súde prvého stupňa a jeho rozdielne závery. Súd prvého stupňa sa z dôvodov uvedených v prekážke predloženia znaleckého posudku A. D. nezaoberal v odvolacom konaní predložených listinným dokladom a preto nevykonal jeho dokazovanie. Podľa obsahu rozsudku súdu prvého stupňa a obsahu zápisnic z pojednávania pred súdom prvého stupňa nebol vykonaný ani dôkaz obsahom predloženého znaleckého posudku znalkyne PhDr. R. J., hoci odvolateľ závery tohto listinného dokladu predloženého súdu prvého stupňa na prvostupňovom konaní spochybňuje, napriek nezaujatia stanoviska k predloženému dokladu súdom prvého stupňa. Pre rozhodnutie vo veci samej bude potrebné vykonať navrhnuté dokazovanie predloženými listinnými dokladmi na strane žalobcu v prvostupňovom konaní a to posudku PhDr. R. J. a predloženého posudku v odvolacom konaní A. D. a tieto konfrontovať so znaleckým zistením súdom ustanoveného znalca. V prípade potreby rozdielnosť názorov znalcov odstrániť ich výsluchom na pojednávaní. Až z takto uceleného dokazovania je možné dospieť k názoru na pravosť podpisu žalobcu na doklade č. 153 a z tohto zistenia vysloviť názor, či je nárok v odvolaní napadnutom rozsahu oprávnený. Navrhované dokazovanie žalovaným na rozsiahle dokazovanie odčerpávania finančných prostriedkov bežným bezhotovostným platobným stykom, ktoré nezodpovedali obchodovaniu a reálnym plneniam a dokazovanie na konanie žalobcu nad rámec jeho oprávnení a kompetencií nebude potrebné vykonať, nakoľko takto navrhované dokazovanie nemá súvislosť s predmetom prejednávanej veci. Z dôvodu, že po zrušení a vrátení veci samej prvostupňovému súdu nie je možné posudzovať úspešnosť účastníkov v konaní v súvislosti s rozhodovaním o náhrade trov konania účastníkov a štátu, odvolací

súd zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa o náhrade trov znalečného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, ktoré rozhodnutie závisí od výsledku sporu vo veci samej.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie v zmysle uvedenom v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu.

O náhrade trov konania rozhodne v zmysle ust. § 224 ods. 3 O.s.p. v novom rozhodnutí vo veci samej.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave dňa 15. októbra 2008

JUDr. J. Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: M. N.

Odvolačný súd preskúmal predložený listinný doklad žalovaným, znalecký posudok A. D. zo dňa 9.5.2006 ako aj predložený znalecký posudok PhDr. R. J. zo dňa 17.3.2004. Znalčka ustanovená súdom ako aj znalci, ktorí vypracovali listinné doklady predložené účastníkmi vychádzali pri preskúmaní pravosti podpisu žalobcu z výdavkového pokladničného dokladu č. 152 a č. 153, ktoré boli v konaní sporné a s početnými porovnávacími materiálmi obdobnej alebo inej povahy. Záver znalkyne ustanovenej súdom prvého stupňa je účastníkom známy, záver PhDr. J. sa zhoduje s týmto záverom v tom, že určil podpis príjemcu na spornom doklade č. 153 s vysokou mierou pravdepodobnosti nie vlastnoručným podpisom žalobcu. V závere posudku A. D. určil znalec podpis na doklade č. 152 za vlastnoručný podpis žalobcu a podpis na doklade č. 153 s najväčšou pravdepodobnosťou, ktorá hraničí s istotou za vlastnoručný podpis žalobcu. Uviedol, že nepresnosť je spôsobená znehodnotením strednej časti podpisu výrazným tlakom a retušovaním s tým, že nie je pravdepodobné, že by ho falšovala iná osoba. Vzhľadom na okolnosti a zistenia v konaní odvolačný súd má za to, že znalčka ustanovená súdom jednoznačne vylúčila pravosť podpisu žalobcu na doklade č. 153, kým ostatní znalci pripustili vysokú pravdepodobnosť či už pravosti alebo nepravosti podpisu. K tomuto záveru okrem záverov znaleckého dokazovania svedčí aj okolnosť, že obidva výdavkové

pokladničné doklady (č. 152 a č. 153) boli vystavené v jeden deň, 31.5.2001, na dve samostatné sumy (1.000.000,-Sk a 3.280.000,-Sk), pričom doklad č. 152 vyhotovila účtovníčka žalovaného a podpísaný schvaľujúcou osobou a príjemcom a doklad č. 153 nemá uvedenie mena vyhotoviteľa a podpis schvaľujúcej osoby je iný ako na doklade č. 153, hoci tieto doklady podľa dátumu a čísla poradia nasledujú.

Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle ust. § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol v zmysle ust. § 142 ods. 2 a § 224 ods. 1, 2 O.s.p. tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov odvolacieho konania za

